

UNIwersYTET
EKONOMICZNY
we Wrocławiu

Gospodarowanie budżetem domowym i zapobieganie wykluczeniu finansowemu

Bogusław Póttorak

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu 22.04.2024 r.

Budżet domowy

- Gospodarstwo domowe jako podmiot gospodarujący.
- Budżet, portfel, bilans...?
- Plan finansowy.
- Równowaga budżetowa.
- Nadwyżka i niedobór.

Planowanie i zarządzanie budżetem domowym

Krok po kroku...

1. Bieżący plan finansowy.
2. Planowanie zakupów i inwestycji.
3. Poszukiwanie źródeł dochodów.
4. Włączenie finansowe.
5. Unikanie pułapki kredytowej.
6. Zarządzanie ryzykiem utraty pieniędzy.
7. Cyberbezpieczeństwo danych i pieniędzy.

Kategorie i źródła wpływów (dochodów):

- Wynagrodzenia, z pracy.
- Dywidendy, z kapitału.
- Czynsze w wynajmu, dzierżawy.
- Z działalności gospodarczej, rolniczej.
- Ze świadczeń społecznych (800+).
- Darowizny, nagrody, alimenty, inne.
- Odsetki od oszczędności.

Dochód rozporządzalny (do dyspozycji) można przeznaczyć na konsumpcję, oszczędności.

Kategorie wydatków (kosztów):

- Koszty mieszkania.
- Żywność.
- Ubrania i obuwie.
- Transport.
- Zdrowie.
- Usługi.
- Ubezpieczenia i odsetki od kredytów.

Funkcje pieniądza

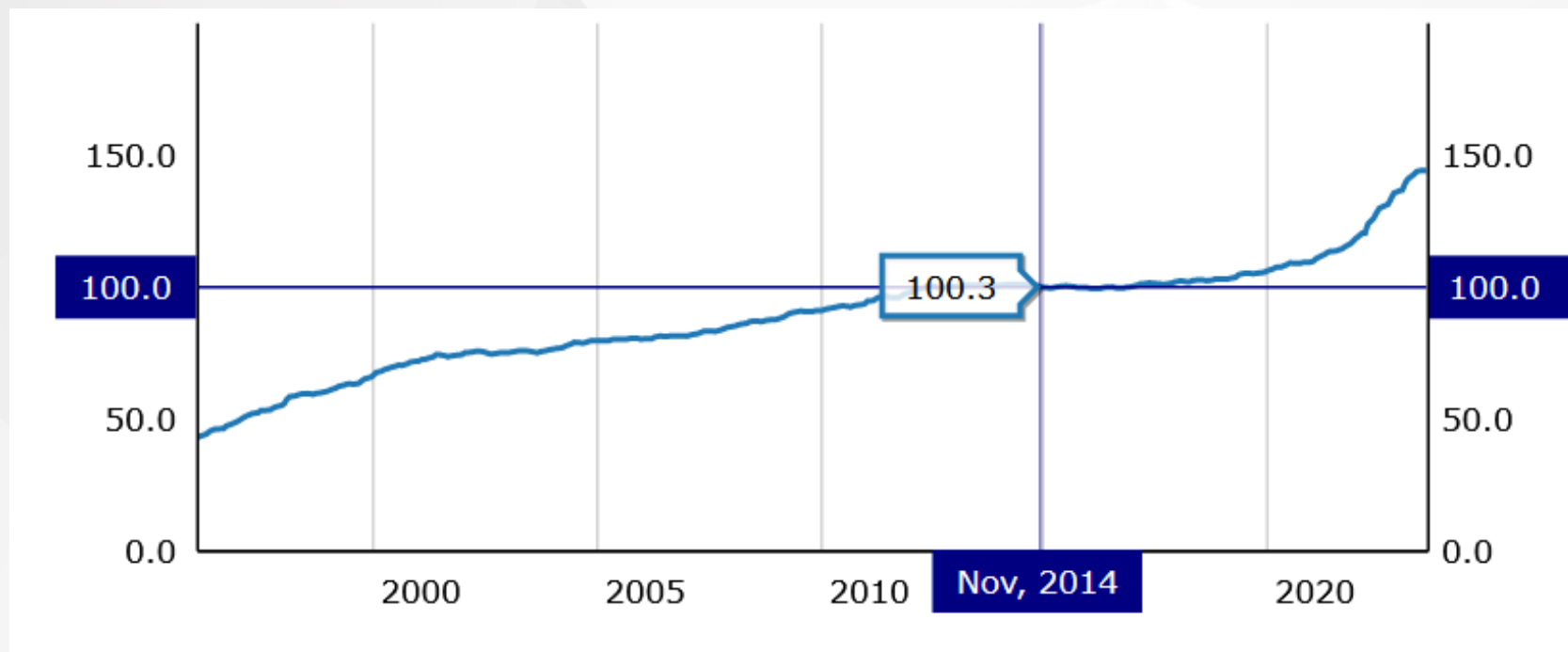
- Pieniądz jako środek cyrkulacji – funkcja płatnicza w obrocie handlowym, umożliwia wymianę.
- Pieniądz jako środek tezauryzacji – funkcja gromadzenia oszczędności, przenoszenia wartości i narzędzie akumulacji kapitału.
- Pieniądz jako miernik wartości – funkcja określania wartości dóbr (np. wartość rynkowa) oraz wartości pieniądza wyrażonego w innej walucie (kurs walutowy).
- Istotne znaczenie gospodarcze (wymiana), społeczne (motywacja) i polityczne (identyfikacja).

Oczekiwania inflacyjne i wartość pieniądza, w tym cyfrowego

Powszechne przekonanie, że wzrost przeciętnych cen w gospodarce będzie się zmieniał powodując spiralę cen:

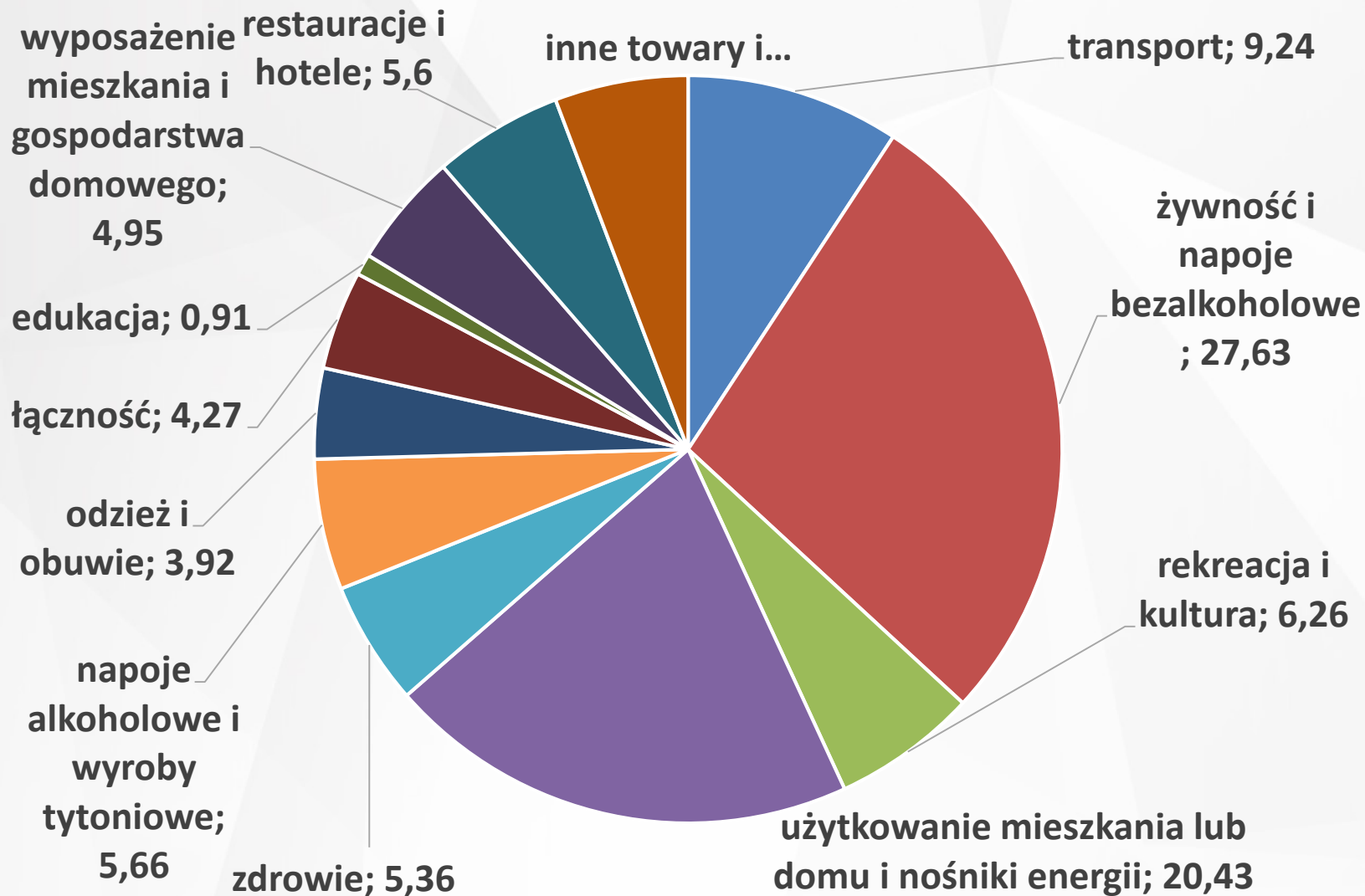
- W efekcie przyspieszania decyzji zakupowych.
- Oczekiwanego wzrostu wynagrodzeń.
- Rosnącego zadłużania się, szczególnie w warunkach taniego pieniądza (np. tanie kredyty, które są nisko oprocentowane).
- Wpływ cyfrowych płatności na łatwość zakupów i kreację długów w różnych formach pieniądza cyfrowego.

Znaczenie wartości pieniądza ws. indeks cen konsumenckich (HICP) w latach 1995-2023

European Central Bank - [Statistical Data Warehouse](#)

Koszyk inflacyjny 2024 według GUS

Pieniądz i cyberbezpieczeństwo

Pieniądz banku centralnego:

emisja monet i banknotów, pieniądza elektronicznego przez bank centralny jako gotówka w obiegu i rezerwy gotówkowe w skarbcach banków, pieniądze na kontach bankowych – **gwarancja nominalnej wartości.**

Kryptowaluty i waluty wirtualne:

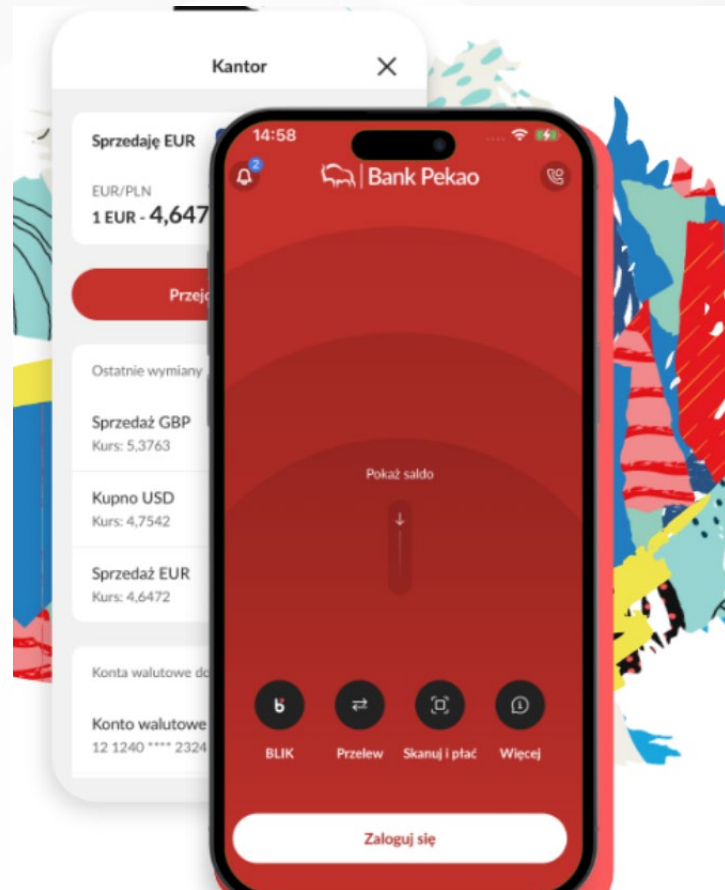
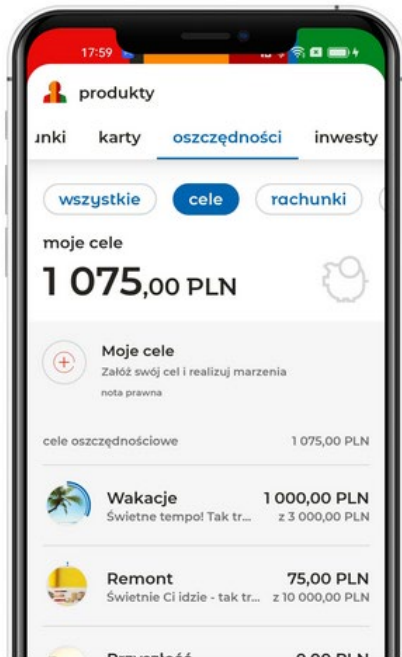
Wirtualne waluty (Bitcoin, Ethereum - blockchain) za którymi zwykle nie stoi żadna konkretna wartość. Ich tworzenie opiera się na algorytmach lub grze popytu oraz podaży, często w szarej strefie gospodarki. Wirtualne waluty też mogą mieć inną formę np. towarzyszących innym usługom – **brak gwarancji, ryzyko piramidy finansowej.**

Czy bitcoin to pieniądz, czy ma wartość, czy lepiej mieć punkty w grze, co stoi za ich wartością?

1. Rynek kryptowalut opartych na algorytmach, giełdach lub społecznościach (np. Libra facebooka).
2. Stablecoin - token płatniczy powiązany z konkretną wartością.
3. Punkty w grach, puchary, błyskotki, systemy premiowe, programy lojalnościowe lub waluty lokalne.

Narzędzia do planowania finansowego:

1. Przykład rozwiązań bankowych.
2. Aplikacje bankowe.
3. Proste narzędzia kontrolowania (bilansowania) wpływów i wydatków.

Case study – zarządzanie dochodami nadzwyczajnymi. Otrzymaliśmy w prezencie:

- 1) 10 tys. zł.
- 2) 100 zł.
- 3) 10 zł.

A. Na jaki cel przeznaczamy otrzymaną kwotę w pierwszym rzędzie, co zrobimy z pieniędzmi po ich otrzymaniu?

B. Wskaż dla każdej opcji cel wykorzystania pieniędzy wiedząc, że kwota 1. jest jednorazowa, kwota 2. będzie wypłacana co tydzień przez dwa lata, kwota 3. będzie wypłacana codziennie przez trzy lata.

Zaprojektowanie własnego planu finansowego, co wpływa na wysokość naszych oszczędności:

- 1) wskaż 5 czynników wpływających na poziom oszczędności,
- 2) uporządkuj je od najmniej ważnych (1) do najbardziej istotnych (5),
- 3) porównaj z wynikami innych grup.

Źródła:

- Bezpieczeństwo finansowe gospodarstw domowych,
https://www.ur.edu.pl/files/ur/import/private/33/monografie/calosc_kata_nowak2.pdf
- Finanse osobiste. Zachowania - Produkty - Strategie,
<https://www.ibuk.pl/fiszka/71080/finanse-osobiste-zachowaniaproduktystrategie.html>
- <https://subiektywnieofinansach.pl/category/porady-i-domowe-finanse/>
- <https://www.bankier.pl/smart/poradniki> .

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
we Wrocławiu

Dziękuję.

Kontakt:

www.uew.pl

[https://www.linkedin.com/company/impakt-dolny-śląsk/](https://www.linkedin.com/company/impakt-dolny-slask/)